

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2025-338-90>

УДК 330.3:004.7

ВОВК Павло

ДНП «Державний університет «Київський авіаційний інститут»

<https://orcid.org/0000-0003-4901-6137>

e-mail: pasha_post@ukr.net

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ ЦИФРОВОЇ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ ІНЖИНІРИНГОВОЇ СФЕРИ

Стаття присвячена актуальній проблематиці цифровізації економіки та її впливу на процеси формування й нарощування інтелектуального капіталу. Автором обґрунтовано поглиблення теоретичних засад інвестиційної підтримки та фінансового забезпечення підприємств інжинірингової сфери у процесах цифрової інтелектуалізації. В дослідженні було використано методи систематизації – для узагальнення теоретичних здобутків у теорії інтелектуалізації та її формування під впливом тенденцій інноваційного розвитку й умов цифрової економіки; методи статистичного аналізу для аналітики тенденцій у інвестуванні; морфологічного аналізу наукових й інформаційних джерел для дослідження форм і методів інвестиційного забезпечення інтелектуалізації; метод ретроспективного аналізу й візуалізації результатів для формалізації наукових позицій автора. Автором проведено аналіз теоретичних засад та уточнено трактування поняття «цифрова інтелектуалізація». Так, цифрова інтелектуалізація має базуватись на імплементації цифрових інновацій та подальшому формуванні інтелектуального капіталу у цифровому просторі, що забезпечує стійкість інноваційного розвитку підприємства та конкурентоспроможність його інжинірингових послуг. У статті досліджено форми фінансування інвестиційної діяльності при забезпеченні безперервності цифрової інтелектуалізації. Автором уточнено особливості фінансування цифрової інтелектуалізації за такими формами, як приватне фінансування, державне фінансування, концесія, акціонування, лізинг. Зокрема, при здійсненні внутрішніх, власних інвестицій інжиніринговими підприємствами формується початкове право власності на інноваційні цифрові технології проведення консалтингу, що знижує собівартість технологій та підвищує прибутковість інжинірингових послуг. Також для підприємств інжинірингової сфери є привабливими інвестиційні механізми державного, іноземного та венчурного фінансування цифрової інтелектуалізації, оскільки дозволяють освоїти лідерські, конкурентоспроможні цифрові інновації. Автором обґрунтовано послідовність впливу інтелектуалізації на ключові характеристики розвитку підприємств інжинірингової сфери.

Ключові слова: інтелектуалізація, інвестування, цифрова економіка, фінансування, інжинірингова сфера, цифрові рішення, цифрова інтелектуалізація.

VOVK Pavlo

State University "Kyiv Aviation Institute"

THE THEORETICAL FOUNDATIONS OF INVESTMENT SUPPORT FOR DIGITAL INTELLECTUALISATION OF ENGINEERING ENTERPRISES

The article is focused on the topical issues of digitalisation of the economy and its impact on the processes of formation and growth of intellectual capital. The author substantiates the deepening of the theoretical foundations of investment support and financial support for engineering enterprises in the processes of digital intellectualisation. The study used systematisation methods to summarise theoretical achievements in the theory of intellectualisation and its formation under the influence of trends in innovative development and conditions of the digital economy; methods of statistical analysis to analyse trends in investment; morphological analysis of scientific and information sources to study the forms and methods of investment support for intellectualisation; the method of retrospective analysis and visualisation of results to formalise the author's scientific positions. The author analyses the theoretical foundations and clarifies the interpretation of the concept of 'digital intellectualisation'. Thus, digital intellectualisation should be based on the implementation of digital innovations and further formation of intellectual capital in the digital space, which ensures the sustainability of the enterprise's innovative development and the competitiveness of its engineering services. The article researches the forms of financing of investment activities in ensuring the continuity of digital intellectualisation. The author clarifies the peculiarities of financing digital intellectualisation in such forms as private financing, public financing, concession, joint-stock company, leasing. In particular, when making internal, own investments, engineering enterprises form the initial ownership of innovative digital technologies for consulting, which reduces the cost of technology and increases the profitability of engineering services. Also, investment mechanisms of state, foreign and venture capital financing of digital intellectualisation are attractive for engineering enterprises, as they allow them to master leading, competitive digital innovations. The author substantiates the sequence of influence of intellectualisation on the key characteristics of development of engineering enterprises.

Keywords: intellectualisation, investment, digital economy, financing, engineering sector, digital solutions, digital intellectualisation.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Процес глобалізації використання цифрових технологій в усіх сферах діяльності створює нові можливості не лише для забезпечення ефективного функціонування вже впроваджених цифрових технологій у виробництві, а і потреби пошуку та економічного обґрунтування результативності нових технологічних рішень та інновацій у сфері надання інжинірингових послуг і впровадження цифрових продуктів для обробки великих масивів статистичної й аналітичної інформації, прискорення окремих етапів проектування. Іншими словами цифровізація сприяє стимулюванню та імплементації новітніх технологій на всіх рівнях

інжинірингового супроводу економічної діяльності підприємств, аналізу поточних процесів, в які ці технології впроваджені, виявлення потреб у нових рішеннях та технологіях, пошук визначених необхідних цифрових рішень. Високий попит на цифрові технології призводить до високої їх вартості, що в свою чергу вимагає від власника або керівництва підприємства пошуку джерел інвестування для реалізації можливостей забезпечення цифровізації підприємства.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Розглядаючи тему інвестиційної підтримки цифрової інтелектуалізації підприємств (в тому числі її теоретичні засади) потрібно згадати про відомих дослідників інвестиційної теорії, серед яких зарубіжні: Дж. Кейнса, Р. Харрода, П. Дракер, А. Берлі та інших [1-4]. Дослідженнями актуальних питань в теорії інвестування також займалися вітчизняні науковці Баланюк І.Ф., Гавриліна, А.В., Новік І., Тульчинська С. та багато інших [5-8].

Теоретичні засади становлення теорії цифрової економіки у контексті її впливу на механізми інтелектуалізації досліджували Бутнік-Сіверський О., Кравченко М.О., Чобіток В., Смерічевський С. [9-12]. У згаданих працях висвітлено результати досліджень актуальних питань інвестування, в тому числі інвестування в цифровізацію підприємства, фінансування проєктів із впровадження інтелектуальних систем штучного інтелекту, інтелектуалізацію. При цьому потребують уточнення поняття цифрової інтелектуалізації, а також узагальнення та формалізації теоретичних засад їх інвестиційної підтримки у процесах дифузії та імплементації.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є поглиблення теоретичних засад інвестиційної підтримки та фінансового забезпечення підприємств інжинірингової сфери у процесах цифрової інтелектуалізації.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Питання наукового обґрунтування положень цифровізації в контексті їх імплементації до процесів інтелектуалізації підприємств базуються на поєднанні теорій цифрової економіки, інвестування та інноваційного розвитку. Адже механізми інноваційного розвитку та комерціалізації інновацій потребують пошуку та обґрунтування ефективних каналів інвестиційної підтримки, а також формалізації теоретичних засад здобутого практичного досвіду в цифровізації технологічних рішень. Окремі дослідження питань цифрової підтримки інтелектуалізації економічних систем розкривають публікації Бутнік-Сіверського О., у яких вченим окреслено наукові засади інтелектуалізації цифрової економіки як передачу функцій персоналу штучним, цифровим системам через технології обробки, узагальнення та інші завдання управління інтелектуальним капіталом [9]. Обґрунтуванню методичного інструментарію проєктно-аналітичної підтримки процесів інтелектуалізації у цифровій економіці присвячені дослідження колективу вчених під керівництвом Кравченко М. [10]. Наукові ж засади у трактуваннях і формалізації інструментарію управління процесами інтелектуалізації поглиблено розкрито у публікаціях Чобіток В., яка надає наступне визначення концепції управління інтелектуалізацією: «це принципово креативні методи управління, що носять виражений інноваційний характер, де ключовим поняттям є людський потенціал і ефективність його використання» [12, с.245]. Деталізує поняття інтелектуалізації економічних систем у контексті розвитку цифровізації інтелектуального капіталу Брюховецька Н.Ю та Булеєв І.П., які стверджує, що «підвищення інтелектуального рівня відбувається за рахунок збільшення частки штучного інтелекту в соціально-економічних процесах» [13, с. 15]. Швиданенко Г.О., розглядаючи інтелектуалізацію з позиції її впливу на економічний розвиток, також вказує на інтегрованості інтелектуального капіталу із інформатизацією, інтеграційністю, інноваційністю та інвестуванням, що описуються авторкою в моделі «5-І» [14, с. 73-78]. Отже цифрова інтелектуалізація базується на імплементації цифрових інновацій та подальшому формуванні інтелектуального капіталу у цифровому просторі, що забезпечує стійкість інноваційного розвитку підприємства та конкурентоспроможність його інжинірингових послуг.

Процес інвестиційної підтримки процесів інтелектуалізації, на думку автора, повинен бути безперервним та інтегрованим до потреб стратегії розвитку, ціллю яких є досягнення ефективності та конкурентоспроможності підприємства інжинірингової сфери. Вибір, пошук та впровадження необхідних інвестицій забезпечує можливості не лише стабільної та ефективної діяльності підприємства з незмінним запланованим показником доходу, а і збільшення доходу за результатами впроваджених змін та інновацій.

Фінансування інвестиційної діяльності здійснюється за видами фінансування та з використанням відповідних інвестиційних ресурсів. Формами фінансування інвестиційної діяльності є наступні: приватне фінансування, державне фінансування, концесія, акціонування, лізинг. Зазначені форми також можуть використовуватись як окремо, так і в комбінації з іншими, хоча кожна з них має свої переваги та свої недоліки у відношенні до обраної стратегії реалізації інвестиційної діяльності підприємства, в тому числі підприємств інжинірингової сфери (табл.1). Отже, приватне партнерство, як форму фінансування інвестиційної діяльності, це реалізація інвестицій за рахунок коштів, отриманих від приватних підприємств або фізичних осіб, що в кінцевому результаті дасть можливість отримати дохід (прибуток).

Таблиця 1

Форми фінансування інвестиційної діяльності при забезпеченні безперервності цифрової інтелектуалізації

Форма фінансування	Характеристика
Приватне фінансування	Реалізація інвестиційних проєктів з впровадження цифровізації інтелектуальних систем за рахунок коштів, отриманих від підприємств приватної форми власності або безпосередньо від фізичних осіб.
Державне фінансування	Передбачає реалізацію інвестиційної підтримки інтелектуалізації у форматі цільового державного фінансування цифрової трансформації, що орієнтована на стимулювання та розвиток цифрового сектору державних послуг.
Концесія	Реалізація інвестиційного проєкту, що в основі передбачає тимчасову (на визначений термін) передачу державою права управління або користування об'єктами державної власності підприємствам приватної форми власності та метою якого є розвиток інфраструктури підприємства або інші цілі.
Акціонування	Передбачає випуск та продаж визначеного обсягу акцій підприємства з метою отримання коштів для фінансування цифрової інтелектуалізації.
Лізинг	Реалізація інвестиційних проєктів за рахунок коштів, отриманих через довгострокову оренду активів (в тому числі об'єктами інтелектуального права) з правом викупу після завершення договору оренди.

Джерело: узагальнено автором на основі [5-6].

Приватне партнерство передбачає використання залучених коштів, кредитів та власних коштів підприємств для реалізації інвестицій (інвестиційних проєктів). Державне партнерство передбачає використання для реалізації інвестицій (інвестиційних проєктів) коштів, отриманих з державного бюджету, що надаються державною через фінансування грантів, субсидій, надання пільгових кредитів або у вигляді державних інвестицій з метою підтримки інвестиційних проєктів. Зазвичай державне партнерство направлене на підтримку соціально-орієнтованих програм, програм підтримки впровадження інновацій, програм підтримки розвитку інфраструктури. Зазначена форма фінансування зазвичай реалізується з урахуванням визначеної форми та виду контролю за цільовим використанням коштів та відповідності пріоритетам, визначеним у інвестиційному проєкті.

Наступною формою фінансування інвестиційної діяльності є концесія. Дана форма фінансування є формою партнерства, що передбачає передачу державою приватному підприємству право на управління та/або користування об'єктом, що належить державі на визначений термін. Підприємство (інвестор) бере на себе зобов'язання (фінансові, управлінські) щодо забезпечення діяльності та розвитку отриманого в користування/оренду об'єкта, що також передбачає отримання прибутку тимчасовим користувачем. Концесія може передбачати по завершенні дії договору як повернення наданого у користування об'єкта державі, так і можливості передачі об'єкта до приватного інвестора у власність в повному обсязі. Зазначена форма фінансування інвестиційної діяльності притаманна для реалізації інфраструктурних об'єктів (відновлення та/або розвитку). Однією з форм фінансування інвестиційної діяльності також є акціонування. Ця форма фінансування передбачає отримання коштів в результаті випуску та продажу акцій підприємств, що надають власникам проданих акцій (інвесторам) право на визначену обсягом викуплених акцій частку як прибутку підприємства, так і його активів. Акціонування дає можливість розподілити та зниження рівня потенційні ризики, проте передбачає прозорість та підзвітність діяльності підприємства перед акціонерами. Ще однією формою фінансування інвестиційної діяльності є лізинг. Дана форма фінансування має на меті отримання регулярних платежів на рахунки лізингодавцю від лізингоотримувачу за надане право користування на визначений термін обладнанням та/або устаткуванням. Лізинг також дозволяє покращувати ліквідність власних витрат за рахунок отримання необхідних фінансових ресурсів без здійснення великих разових витрат. Однією з відмінностей лізингу є можливість викупу лізингоотримувачу викупити активи, що використовувались за залишковою вартістю, або ж повернути їх лізингодавцю.

Реалізація інвестицій на підприємстві здійснюється за допомогою використання визначених необхідних видів інвестиційних ресурсів. Одним з видів інвестиційних ресурсів є власні кошти підприємства, тобто це фінансові ресурси, які є власністю підприємства, такі як нерозподілений прибуток, амортизаційні відрахування, інші внутрішні резерви. Використання власних коштів підприємства забезпечує зниження фінансових ризиків та мінімілізує залежність від зовнішніх джерел фінансування, в тому числі забезпечує гнучкість при реалізації обраних стратегій підприємства.

Іншим видом інвестиційних ресурсів є зовнішні кошти, тобто фінансові ресурси, які надходять до підприємства від зовнішніх джерел фінансування та можуть бути у вигляді кредитів (від банківських або інших фінансових установ), коштів, отриманих в результаті випуску та продажу облігацій підприємства, інвесторські кошти, отримані від приватних підприємств або фізичних осіб. Зовнішні кошти також є вагомими інструментом реалізації інвестицій (інвестиційних проєктів) та подальшого зростання чи розвитку виробництва.

Державні кошти теж відносяться до виду інвестиційних ресурсів, отримуються підприємством від державних установ і можуть надаватись як державні гранти, державні субсидії та пільгові державні кредити або пільгові кредити, гарантовані державою. Даний вид інвестиційних ресурсів залучаються до реалізації інфраструктурних проєктів, реалізація яких забезпечує ефективність державного фінансування, що в свою

чергу спрямоване підтримувати та розвивати як окремі об'єкти інфраструктури, так і інфраструктуру загалом.

Одним з основних видів інвестиційних ресурсів також є іноземні інвестиції. Зазначений вид інвестиційних ресурсів в своїй основі має форму фінансових ресурсів, що надходять до підприємства від іноземних державних фінансових установ, приватних підприємств або фізичних осіб. Як і зовнішні кошти також, даний вид інвестиційних ресурсів є вагомими інструментом реалізації інвестицій (інвестиційних проєктів) та подальшого зростання чи розвитку виробництва.

Венчурний капітал також є одним з видів інвестиційних ресурсів, який є фінансовим ресурсом, що отримується підприємством на стадії впровадження нових технологій та інновацій (в деяких випадках у вигляді новітніх технологічних проєктів) та/або стартапів. Венчурний капітал відрізняється від інших видів інвестиційних ресурсів високими рівнями потенційного доходу та можливих ризиків при реалізації проєктів/стартапів.

Таблиця 2

Види інвестиційних ресурсів за формати їх активізації у підтримці цифрової інтелектуалізації

Вид інвестиційних ресурсів	Характеристика джерел формування інвестиційних ресурсів	Особливості активізації інвестиційної підтримки цифрової інтелектуалізації
Власні кошти	Фінансові ресурси, які належать підприємству, включаючи нерозподілений прибуток та амортизаційні відрахування.	Активізуються на формування власних наукових розробок чи цифрових інновацій, забезпечуючи нарощування та формуючи право власності на об'єкти інтелектуального капіталу.
Залучені кошти	Фінансування, отримане від залучення кредитів, випуску облігацій та інвестицій від сторонніх осіб.	Інвестиційна підтримка в такому форматі збільшує вартість цифрових інновацій.
Державні кошти	Фінансування, що надається державою у формі субсидій, грантів або інших підтримуючих програм.	Потребує обґрунтування проєктів, що відповідають державній політиці цифрової трансформації, проте дозволяє залучити безкоштовні гранти або інвестиції на пільгових умовах.
Іноземні інвестиції	Капітал, інвестований іноземними компаніями або інвесторами.	Активізуються для розробки унікальних та/або передових інновацій, що розширюють ринки реалізації інжинірингових послуг у глобальному вимірі та забезпечують конкурентоспроможність на світових ринках
Венчурний капітал	Інвестиції, які надаються на стадії стартапів або нових технологічних проєктів з високим ризиком та потенційно високим доходом.	Активізація потребує розробки унікальних стартапів та позиціонування на ринках інновацій.
Краудфандинг	Залучення фінансування через колективні інвестиції від великої кількості людей через спеціалізовані платформи.	Активізація інвестиційної підтримки базується на широкому поширенні цифрових інновацій, соціальній орієнтованості процесів інтелектуалізації, публічності розвитку підприємства
Лізинг	Фінансування активів шляхом довгострокової оренди з можливістю викупу в кінці терміну.	Інвестиційна підтримка полягає у відтермінуванні повної оплати вартості технологій, захищених правами власності.

Джерело: обґрунтовано автором на основі [5-6].

Як одну з форм приватного фінансування діяльності підприємства можна розглядати прямі інвестиції. Згідно статистичних даних, оприлюднених Національним банком України прямі інвестиції в нашу державу у 2023 рік склали 4 484,7 млн. доларів США, 2022 рік склали 531,4 млн доларів США, 2021 рік склали 7 320,0 млн. доларів США, 2020 рік склали - 36,0 млн. доларів США та у 2019 році склали 6 017,4 млн. доларів США [15]. Загальна сума прямих інвестицій за вказані 5 років склали 18 317,5 млн. доларів США. Загалом, прямі інвестиції за 2019 - 2023 рр. у промисловість, добувну промисловість та переробну промисловість склали 8615,3 млн. доларів США.

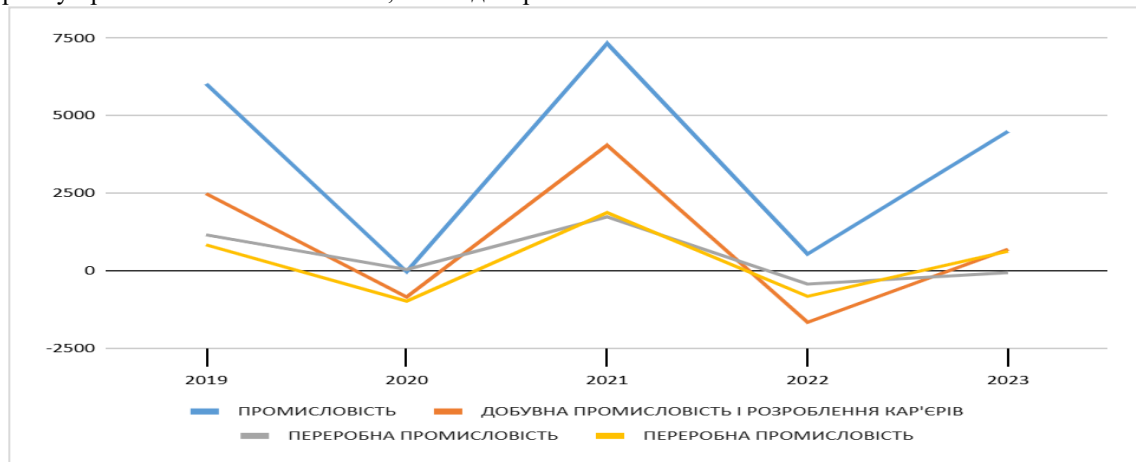

Рис. 1. Прямі інвестиції в Україну за операціями по видах економічної діяльності (2019 - 2023 рр.)

Джерело: побудовано автором на основі [5-6].

Рис. 2. Доходи від прямих іноземних інвестицій, спрямованих на інтелектуалізацію промислових підприємств
Джерело: побудовано автором на основі [5-6].

Також, як одну з форм державної інвестиційної підтримки цифрової інтелектуалізації, можна розглянути державну програму, яка діє в Україні протягом 2022-2024 років, а саме програма банківського кредитування у вигляді надання кредитів суб'єктам підприємництва «Доступні кредити 5-7-9%». Дана програма передбачає надання кредитів суб'єктам мікробізнесу при умові, що розмір річного доходу не перевищує суму у національній валюті, яка еквівалентна двом мільйонам євро відповідно, малому бізнесу, при умові розміру річного доходу не вище суми у національній валюті, що еквівалентна десяти мільйонам євро відповідно та середнього бізнесу, при умові, що розмір річного доходу не перевищує суму у національній валюті, яка еквівалентна п'ятдесяти мільйонам євро. Кредитування за програмою «Доступні кредити 5-7-9%» надається з метою фінансування оборотного капіталу та інвестиційних цілей. За даними Міністерства фінансів України за 2024 рік (станом на 14 жовтня 2024 року) за вказаною програмою надано кредитів на суму 64 мільярди грн, де частка коштів, виданих банками державного сектору економіки складає 36,5 млрд грн. За період воєнного стану в Україні видано кредитів в межах державної програми «Доступні кредити 5-7-9%» надано на суму 246,3 млрд грн, в яких 126,9 млрд грн надані банками державного сектору економіки. Фонд розвитку підприємництва (ФРП) реалізує державну програму «Доступні кредити 5-7-9%», а єдиним учасником фонду є Уряд України, який представляє Міністерство фінансів України, який одночасно і координує усю ключові сторони діяльності Фонд розвитку підприємництва (ФРП). Фонд розвитку підприємництва по програмі пільгового кредитування «Доступні кредити 5-7-9%» з 46 банками укладено відповідних угод про співробітництво, а держава в межах програми здійснює в повному обсязі компенсаційні виплати учасникам програми за укладеними договорами кредитування.

Узагальнюючи теоретичні та прикладні засади у фінансуванні та інвестиційній підтримці процесів цифрової інтелектуалізації підприємств, побудовано послідовність впливу інтелектуалізації на ключові характеристики розвитку підприємств інжинірингової сфери (рис.3).

Отже, активізація інвестиційної підтримки забезпечує стійкість та результативність інноваційного наповнення інтелектуального капіталу інжиніринговими підприємствами, забезпечуючи прибутковість та конкурентоспроможність їх послуг.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Проведений аналіз теоретичних засад у трактуванні понять інтелектуалізації та цифровізації економічних систем дозволяє формалізувати авторську позицію щодо сутності цифрової інтелектуалізації підприємств інжинірингової сфери. Цифрова інтелектуалізація полягає у застосуванні цифрових інновацій при формуванні інтелектуального капіталу у цифровому просторі, спрямовуючи його реалізацію принципів стійкості та результативності інноваційного розвитку підприємств у сфері інжинірингової діяльності.

Здійснення інвестиційної підтримки процесу цифрової інтелектуалізації підприємства забезпечує можливість впроваджувати на всіх рівнях виробництва цифрові інновації та технології, що в свою чергу збільшує можливості реагування та адаптації підприємства на потреби ринку консалтингових послуг. Крім того, впровадження інвестицій для підприємства відкриває можливість оптимізувати процеси проєктування у наданні інжинірингових послуг, впливає на зниження обсягів витрат та зменшенням їх собівартості, підвищувати якість та прибутковість консалтингу для інжинірингових підприємств.

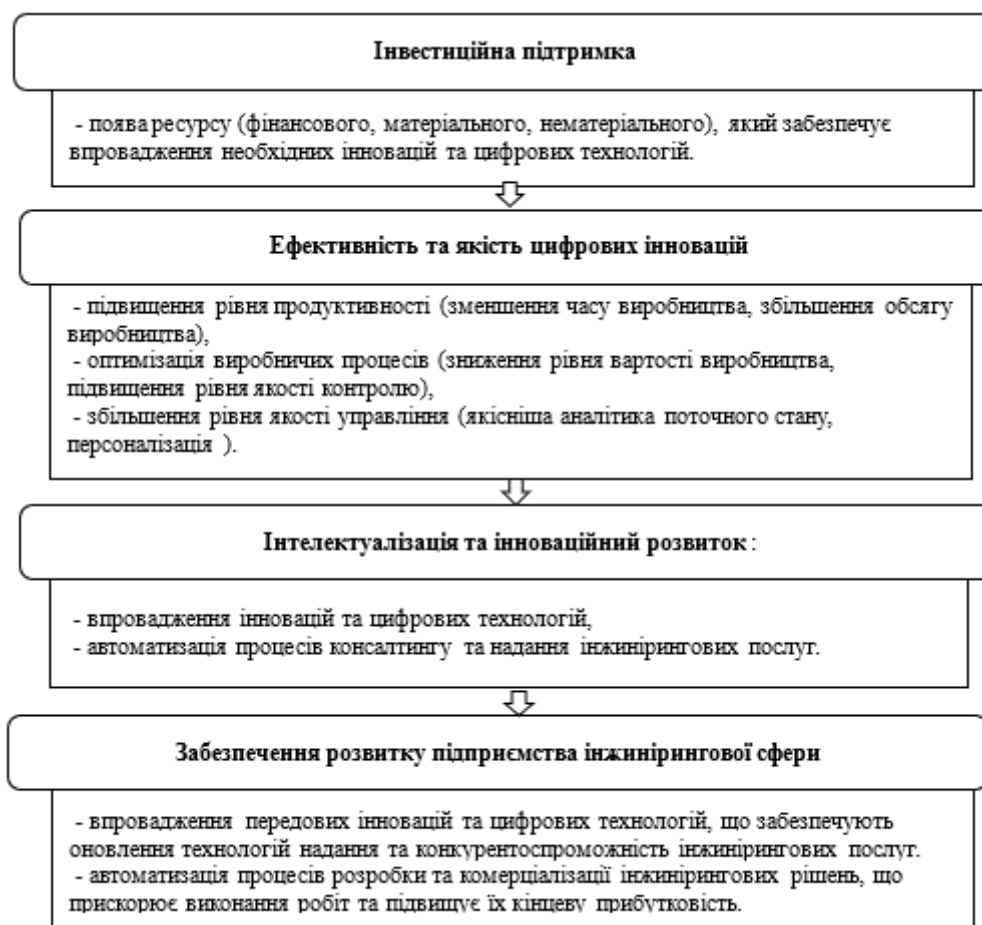

Рис. 3. Вплив інвестиційної підтримки цифрової інтелектуалізації на характеристики розвитку інжинірингових підприємств
Джерело: обгрунтовано автором

Література

1. Berle A.A. The Modern Corporation and Private Property. New York: MacMillan & Co, 1932. 256 p. URL: https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/106085/mod_resource/content/1/DCO0318_Aula_0_-_Berle_Means.pdf
2. Drucker P.F. Concept of the corporation. New York : John Day, 1946. 218 p. URL: <https://www.scribd.com/doc/5316718/Peter-F-Drucker-s-Concept-of-the-Corporation> (date of access: 09.10.2023).
3. Harrod R.F., Besomi D. An Essay in Dynamic Theory:1938 Draft, 1939, EJ. URL: <http://economia.unipv.it/harrod/seclit/besomi/hope96b.pdf>
4. Keynes J. M. General Theory of Employment, Interest and Money. Collected Writings of Jhn Maynard Keynes, vol. VII, London: Macmillan,1973.
5. Баланюк, І. Ф., Лютий, Я. В. Зовнішні інвестиції та їх економічний контроль в управлінні підприємствами територіальних громад. Інноваційна економіка. 2024. № 1 (97). С 32-41.
6. Гаврилiна, А.В., Гаврилiн В.В. Розвиток інвестиційної теорiї в першiй половинi ХХ столiття. Науковi інновацiї та передовi технологiї. 2024. № 8 (36). С 731-741.
7. Новiк І., Суслiков С., Матросова В., Гончар І. Мiжнароднi інвестицiї та венчурний капiтал в умовах зростаючої економічної безпеки: виклики для організації торгiвлi в країнах ЄС. Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки). 2024. № 3. С. 67–71.
8. Тульчинська С., Клименко М. Інвестиційна діяльність підприємств малого та середнього бізнесу. Вісник Хмельницького національного університету. Серія: економічні науки. 2024. № 330(3), С.383-388. URL: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-330-61>
9. Бутнік-Сiверський О. Інтелектуалізація цифрової економіки: економіко-правовий погляд. Теорія і практика інтелектуальної власності. 12/2023. С.86-96. URL: <https://doi.org/10.33731/1-22023.277228>.
10. Кравченко М., Бояринова К., Вовк О. Інтелектуалізація економічних систем та стартапування в контексті формування інструментарію проектно-аналітичної діяльності. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2024 №4 (13), С. 191-197. <https://doi.org/10.32782/dees.13-29>
11. Smerichevskiy S., Polous O., Mykhalchenko I., Raicheva L. Formation of Marketing Competencies in Case of Startups Integration into the Intellectualized Market Space. In Lecture Notes on Data

Engineering and Communications Technologies. 2024. Vol. 195, pp. 43–60. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-031-29249-3_4

12. Чобіток В.І. Розвиток концепції інтелектуалізації управління підприємством. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2019. № 68. С. 240-246.
13. Інтелектуалізація підприємств: концептуальні підходи та механізми стимулювання: монографія / Н. Ю. Брюховецька, І. П. Булеєв та ін.; НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2022. 424 с.
14. Швиданенко Г.О. Актуалізація асиметрії розвитку суб'єктів підприємництва в фазі соціально-економічної нестабільності функціонування національного господарства. *Неоекономіка та імперативи розвитку підприємництва: монографія* / І. М. Рєпіна, В. П. Кукоба, О. О. Кизенко та ін. К.: КНЕУ, 2021. 243 с.
15. Прямі іноземні інвестиції. Сайт Національного банку України. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/>

References

1. Berle A.A. (1932) *The Modern Corporation and Private Property*. New York: MacMillan & Co, 256 p. – Rezhym dostupu: https://edisciplinas.usp.br/pluginfile.php/106085/mod_resource/content/1/DCO0318_Aula_0_-_Berle_Means.pdf
2. Drucker P.F. (1946) *Concept of the corporation*. New York : John Day, 218 p. – Rezhym dostupu: <https://www.scribd.com/doc/5316718/Peter-F-Drucker-s-Concept-of-the-Corporation>
3. Harrod R.F., Besomi D.(1939) *An Essay in Dynamic Theory: Draft*, EJ. Rezhym dostupu: <http://economia.unipv.it/harrod/seclit/besomi/hope96b.pdf>.
4. Keynes J. M.(1973) *General Theory of Employment, Interest and Money*. Collected Writings of Jhjn Maynard Keynes, vol. VII, London: Macmillan.
5. Balaniuk, I. F., Liutyi, Ya. V. (2024) Zovnishni investytsii ta yikh ekonomichni kontrol v upravlinni pidpriemstvamy terytorialnykh hromad[External investments and their economic control in the management of enterprises of territorial communities.]. *Innovative economy*. № 1 (97). Pp. 32-41.
6. Havrylina, A.V., Havrylin V.V. (2024) Rozvytok investytsiinoi teorii v pershii polovyni XX stolittia [Development of investment theory in the first half of the twentieth century]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnolohii*. No. 8 (36). Pp. 731-741.
7. Novik I., Suslikov S., Matrosova V., Honchar I. (2024) Mizhnarodni investytsii ta venchurnyi kapital v umovakh zrostaiuchoi ekonomichnoi bezpeky: vyklyky dlia orhanizatsii torhivli v krainakh EU[International investment and venture capital in the context of growing economic security: challenges for trade organisation in the EU]. *Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu «Kharkivskiy politekhnichnyi instytut» (ekonomichni nauky)*. No 3. pp. 67–71.
8. Tulchynska S., Klymenko M. (2024) Investytsiina diialnist pidpriemstv maloho ta serednoho biznesu [Investment activity of small and medium-sized enterprises]. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. No 330(3), pp..383-388. Rezhym dostupu: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-330-61>
9. Butnik-Siverskyi O. (2023) Intelektualizatsiia tsyfrovoy ekonomiky: ekonomiko-pravovyi pohliad [Intellectualisation of the digital economy: an economic and legal perspective]. *Teoriia i praktyka intelektualnoi vlasnosti*. No 12. pp.86-96. Rezhym dostupu: <https://doi.org/10.33731/1-22023.277228>
10. Kravchenko M., Boiarynova K., Vovk O. (2024) Intelektualizatsiia ekonomichnykh system ta startapuvannya v konteksti formuvannya instrumentarii proiektno-analitychnoi diialnosti [Intellectualisation of economic systems and start-ups in the context of the formation of tools for project and analytical activities]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka*. No 4 (13), pp. 191-197. Rezhym dostupu: <https://doi.org/10.32782/dees.13-29>
11. Smerichevskyi S., Polous O., Mykhalchenko I., Raicheva L. (2024) Formation of Marketing Competencies in Case of Startups Integration into the Intellectualized Market Space. *In Lecture Notes on Data Engineering and Communications Technologies*. Vol. 195, pp. 43–60. Rezhym dostupu: https://doi.org/10.1007/978-3-031-29249-3_4
12. Chobitok V.I. (2019) Rozvytok kontseptsii intelektualizatsii upravlinnia pidpriemstvom [Development of the concept of intellectualisation of enterprise management.]. *Visnyk ekonomiky транспорту і промисловості*. No 68. pp. 240-246.
13. Briukhovetska N. Yu., Bulieiev I. P. And ets (2022) *Intelektualizatsiia pidpriemstv: kontseptualni pidkhody ta mekhanizmy stymuliuvannya: monohrafiia* [Intellectualisation of enterprises: conceptual approaches and incentive mechanisms: monograph]. NAN Ukrainy, Ін-т економіки пром-сті. Kyiv, 424 p. (in Ukrainian)
14. Shvydanenko H.O. (2021) *Aktualizatsiia asymetrii rozvytku subiektiv pidpriemnystva v fazi sotsialno-ekonomichnoi nestabilnosti funktsionuvannya natsionalnoho hospodarstva*[Actualisation of the asymmetry of development of business entities in the phase of socio-economic instability of the national economy]. *Neoeconomika ta imperatyvy rozvytku pidpriemnystva: monohrafiia* [Neo-economics and imperatives of entrepreneurship development: monograph] / I. M. Riepiņa, V. P. Kukoba, O. O. Kyzenko ta in. K.: KNEU, 2021. Pp. 73-78. (in Ukrainian)
15. Priami inozemni investytsii [Foreign direct investmen]. Sait Natsionalnoho banku Ukrainy. Rezhym dostupu: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/>